

SLOVENSKÁ AGENTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

implementuje aktivitu

SLOVENSKO-ČESKÁ KONFERENCIA
ZNEČISTENÉ ÚZEMIA 2019
PIEŠŤANY 19. – 21. 6. 2019

*Aktivita 5.2.1. KONFERENCIA ZNEČISTENÉ ÚZEMIA sa realizuje v rámci národného projektu
Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

ČO JE NOVÉ V OBLASTI ENVIRONMENTÁLNYCH ŠKÔD NA SLOVENSKU?

Ing. Tatiana Horňanová

Slovenská agentúra životného prostredia

tatiana.hornanova@sazp.sk

*Aktivita 5.2.1. KONFERENCIA ZNEČISTENÉ ÚZEMIA sa realizuje v rámci národného projektu
Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Environmentálna zodpovednosť

Východiská

Smernica 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd

Zmeny a doplnky smernicami :

- 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu
- 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého
- 2013/30/EÚ o bezpečnosti vyhľadávania, prieskumu a ťažby ropy a zemného plynu na mori

Nariadenia EP a Rady o Enviroreportingu – návrh v schvaľovacom procese o zosúladení povinností podávania správ v oblasti environmentálnej politiky - **požaduje zriadiť register ELD** (Environmental Liability Directive) na úrovni EÚ

Reporting smernice ELD - navrhnutý 30. apríla 2022 a každých 5 r., 1. report SR - r. 2013 EK – apríl 2023 a každých 5 rokov

Environmentálne škody

Východiská

Zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, účinnosť od 1. septembra 2007

Zmeny a doplnky :

- zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, v zn. n. pred.
- Zákon č. 515/2008 Z. z. v súvislosti so zavedením meny EUR v SR
- Zákon č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní CO₂ do geologického prostredia
- Zákon č. 39/2013 Z. z. novela zákona IPKZ

Prebiehajúci legislatívny proces

- príprava zmeny zákona č. 359/2007 Z. z. – prahové hodnoty a kritéria závažnosti, konajúce orgány, súčinnosť s dotknutými orgánmi, preskúmanie udalosti/prípady, posúdenie EŠ
- pozmeňovací návrh zákona – oprávnenosť vstupu na cudzie pozemky a nehnuteľnosti pre konajúce úrady

Pôsobnosť zákona

Definované

pracovné činnosti - §1 ods. 2

objektívna zodpovednosť
za env. škodu

EŠ a BHEŠ

- chránené druhy eu. význ.
- chránené biotopy eu. význ.
- voda
- pôda

Iné

pracovné činnosti

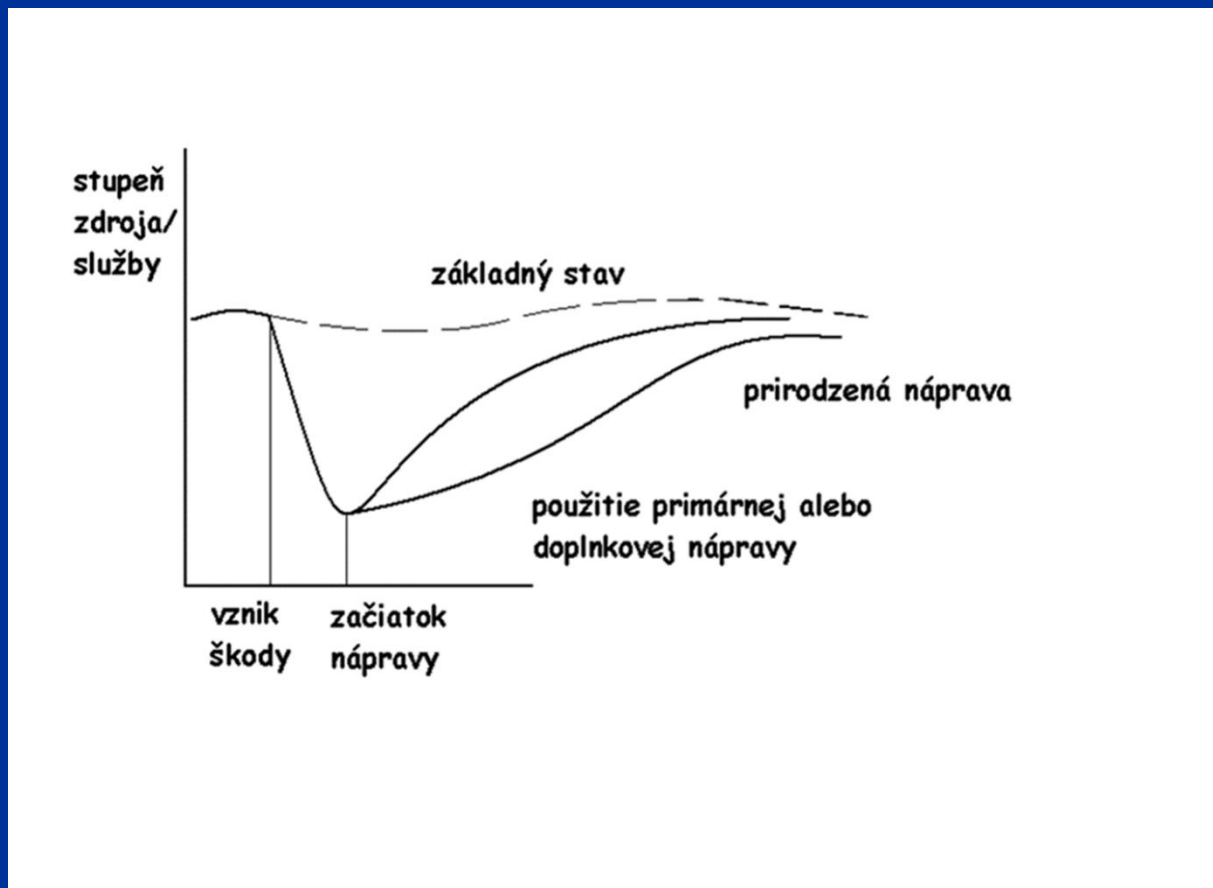
subjektívna zodpovednosť
za env. škodu

zavineným konaním
prevádzkovateľa

EŠ a BHEŠ

- chránené druhy eu. význ.
- chránené biotopy eu. význ.

Priebeh environmentálnej škody

Environmentálne škody

Silné stránky

- princíp „znečisťovateľ platí“
- náprava v mieste poškodenia
- zodpovednosť konkrétneho znečisťovateľa
- hodnotenie rizík prevádzkovateľa - zvýšenie predbežnej opatrnosti
- aktívny prístup zainteresovaných a zabezpečenie finančného krytia (FK)

Slabé stránky

- všeobecné definície pre env. škodu a pracovné činnosti
- nedefinované prahové hodnoty závažnosti
- prednostné konanie podľa zložkových zákonov - OPaK, vody, pôdy, IPKZ, odpady
- existencia viacerých režimov zodpovednosti v SR - trestnoprávna, občiansko - právna, environmentálna
- časté zmeny a doplnky národnej a EÚ legislatívy

Environmentálna záťaž vs. Environmentálna škoda

Environmentálna záťaž je kontaminácia

- pôdy
- horninového prostredia
- podzemných vôd

Pôvodca EZ

- určenie povinnej osoby
- vymedzenie práv a povinností pôvodcov EZ

Environmentálna škoda ako závažné znečistenie, poškodenie, zničenie a ich hrozba

- na chr. druhoch a chr. biotopoch eu. významu
- na vode
- na pôde s odrazom na zdravie ľudí

Pôvodca EŠ

- aktívna prevádzková činnosť po 1. 9. 2007
- príčinná súvislosť medzi škodou/hrozbou a prac. činnosťou

Statická webová stránka

Obsahuje

Aktuality

Slovensko a EŠ

Právne predpisy SR

Právne predpisy EÚ

Dôležité pojmy

Požiadavky zákona

Informačné zdroje

Informačný systém PaNEŠ

Oznámenie prevádzkovateľa

Register OSO na pôde

Otázky a odpovede

Kontakt

The screenshot shows the 'enviroportál' website, an information portal for the Ministry of Agriculture and Rural Development of the Slovak Republic. The main content area is titled 'Environmentálne škody' (Environmental damage). It features a sidebar with navigation links, a main text block with a legal reference to 'Zákon NR SR č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd', and a calendar of events for the month of June.

Environmentálne škody

- Aktuality
- Slovensko a EŠ
- Právne predpisy SR
- Právne predpisy EÚ
- Dôležité pojmy
- Požiadavky vyplývajúce zo zákona
- Informačné zdroje
- Informačný systém PaNEŠ
- Oznámenie o udalosti EŠ/BHEŠ pre prevádzkovateľa
- Notification of Enviro-damage (operator, competent authority)
- Incentive notifying emergence of Enviro-damage (public)
- Register OSO na pôde
- Otázky a odpovede
- Kontakt

Environmentálne škody

Zmeny v § 1 a § 13 zákona - účinnosť od 15. 3. 2013!

Východiská

Zákonom sa preberá **smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd**. Smernica bola prijatá dňa 21. apríla 2004 a v zmysle jej ustanovení sú členské štáty povinné zabezpečiť uplatnenie tejto smernice v národných legislatívach v termíne do 30. apríla 2007.

- **Dôvodom prijatia** tejto smernice je skutočnosť, že v súčasnosti je v Spoločenstve veľa kontaminovaných miest, ktoré predstavujú závažné zdravotné riziká a strata biodiverzity sa v posledných desaťročiach dramaticky zväčšila. Nečinnosť by mohla mať za následok väčšiu kontamináciu miest a väčšie straty biodiverzity v budúcnosti. Prevencia a odstraňovanie environmentálnych škôd v maximálnom možnom rozsahu prispieva k implementácii cieľov a zásad environmentálnej politiky spoločenstva, ako je uvedené v Zmluve o založení ES.
- **Základnou zásadou** smernice, ktorá sa preberá aj do návrhu zákona je, aby sa prevádzkovateľ, ktorého činnosť environmentálnu škodu (EŠ) spôsobila alebo predstavuje bezprostrednú hrozbu vzniku takejto škody, považoval za finančne zodpovedného, a to s cieľom donútiť prevádzkovateľov, aby prijali a vykonali opatrenia a vypracovali postupy na minimalizáciu environmentálnych škôd, čím sa riziko ich finančnej zodpovednosti zúži.
- Smernica **upravuje postup** pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd, ktoré môžu spôsobiť prevádzkovatelia svojimi činnosťami. Posudzujú sa environmentálne škody vzniknuté na vode, pôde, chránených druhoch a prirodzených biotopoch.
- **Cieľom** smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES je, konkrétne vytvorenie spoločného rámca na prevenciu a odstraňovanie environmentálnych škôd za cenu primeranú pre spoločnosť, ktorý nemôžu členské štáty v dostatočnej miere dosiahnuť samé, a preto je možné ich lepšie dosiahnuť na úrovni spoločenstva.

Vyhľadávanie právnych predpisov

- www.slov-lex.sk
- <http://eur-lex.europa.eu>

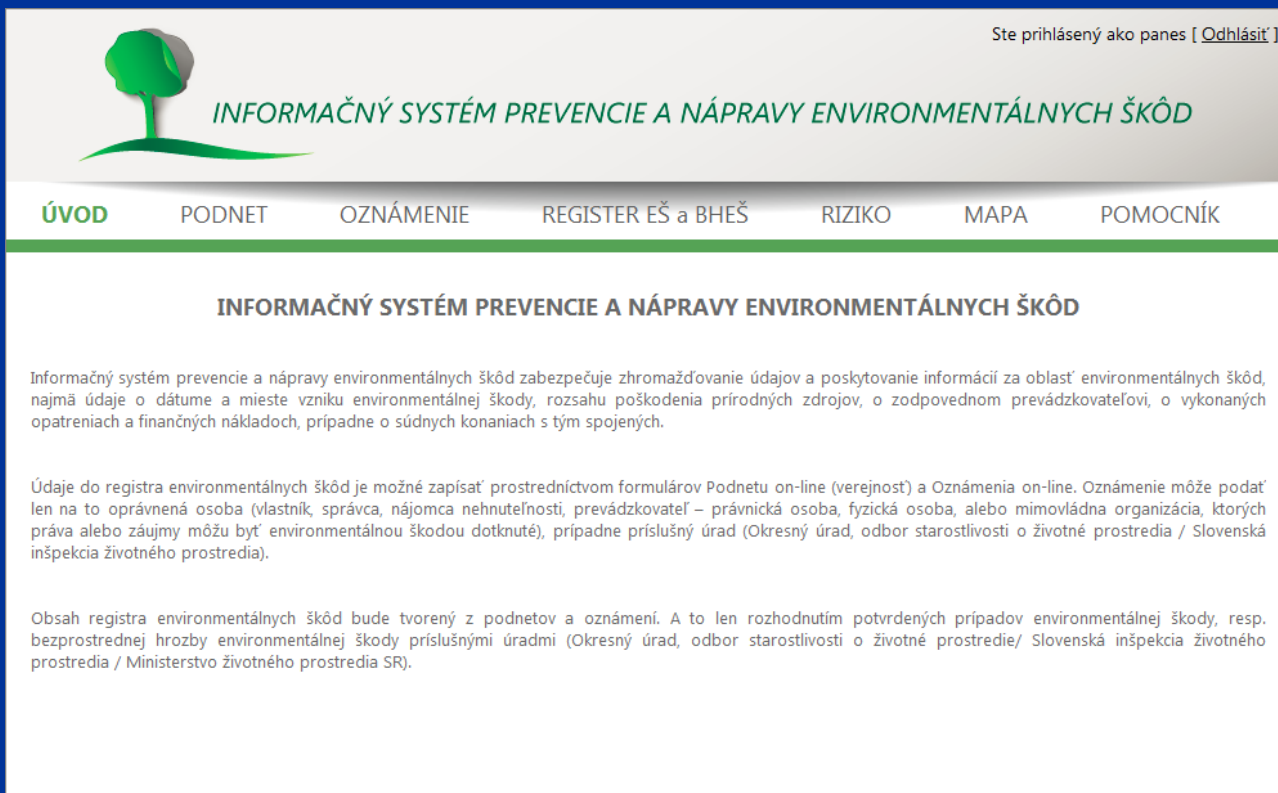
Kalendár akcií

JÚN						
P	U	S	Š	P	S	N
						1 2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Pridať akciu

<http://enviroportal.sk/environmentalne-skody>

IS PaNEŠ - Integrovaný portál

Ste prihlásený ako panes [[Odhlásiť](#)]

INFORMAČNÝ SYSTÉM PREVENIE A NÁPRAVY ENVIRONMENTÁLNYCH ŠKÔD

ÚVOD   PODNET   OZNÁMENIE   REGISTER EŠ a BHES   RIZIKO   MAPA   POMOCNÍK

INFORMAČNÝ SYSTÉM PREVENIE A NÁPRAVY ENVIRONMENTÁLNYCH ŠKÔD

Informačný systém prevencie a nápravy environmentálnych škôd zabezpečuje zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií za oblasť environmentálnych škôd, najmä údaje o dátume a mieste vzniku environmentálnej škody, rozsahu poškodenia prírodných zdrojov, o zodpovednom prevádzkovateľovi, o vykonaných opatreniach a finančných nákladoch, prípadne o súdnych konaniach s tým spojených.

Údaje do registra environmentálnych škôd je možné zapísať prostredníctvom formulárov Podnetu on-line (verejnosť) a Oznámenia on-line. Oznámenie môže podať len na to oprávnená osoba (vlastník, správca, nájomca nehnuteľnosti, prevádzkovateľ – právnická osoba, fyzická osoba, alebo mimovládna organizácia, ktorých práva alebo záujmy môžu byť environmentálnou škodou dotknuté), prípadne príslušný úrad (Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie / Slovenská inšpekcia životného prostredia).

Obsah registra environmentálnych škôd bude tvorený z podnetov a oznámení. A to len rozhodnutím potvrdených prípadov environmentálnej škody, resp. bezprostrednej hrozby environmentálnej škody príslušnými úradmi (Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie/ Slovenská inšpekcia životného prostredia / Ministerstvo životného prostredia SR).

Hlavné funkčné bloky

- Zoznam podnetov
- Zoznam oznámení
- Register env. škôd a bezprostredných hrozieb
- Riziko - kalkulátor pre hodnotenie rizík
- Mapový portál
- Pomocník

<http://enviskody.enviroportal.sk/Uvod.aspx>

E-formuláre v IS

Podnet

Podanie podnetu oznamujúceho vznik environmentálnej škody a hrozby <small>Zákon NR SR č. 359/2007 Z.z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd</small>			
Poškodené prírodné zdroje:	☐ Druhy európskeho významu (rastliny, živočíchy)	Miesto poškodenia:	
	☐ Biotopy európskeho významu	Štát: Slovenská republika	
	☐ Voda	Kraj: - Vyberte Kraj -	
	☐ Pôda s odrazom na zdravie ľudí	Okres: - Vyberte Okres -	
Názov lokality:	Obec: - Vyberte Obec -		
Názov podnetu (udalosť, miesto)			
Dátumy:	Vznik udalosti	Podanie podnetu	
		Automaticky	
Opis udalosti, príčiny, následky:			
Pravdepodobný pôvodca (prevádzkovateľ)		Štát: Slovenská republika	
Adresa (sídlo):			

lokality, opis udalosti, pôvodca poškodenia, kto podnet podáva, komu je adresovaný

<http://enviskody.enviroportal.sk/Podnet.aspx>

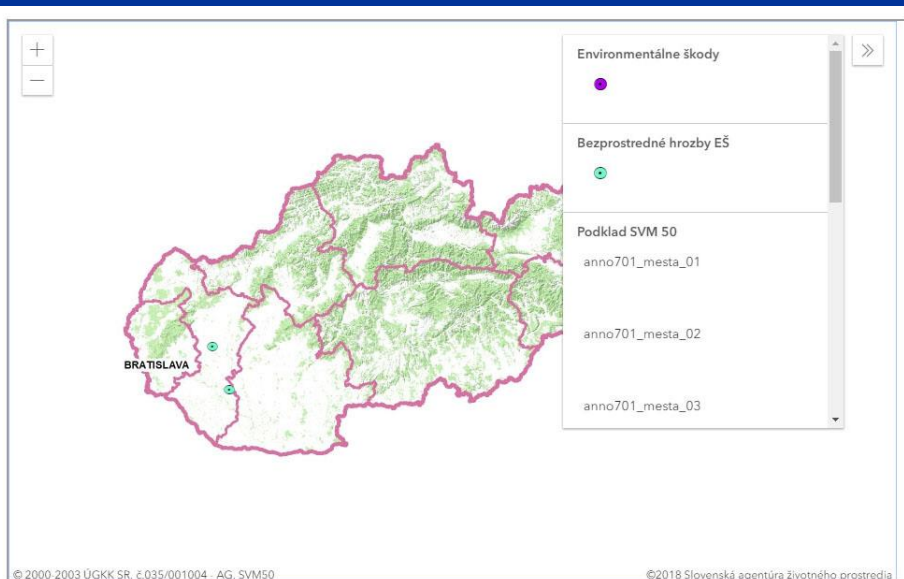
Oznámenie

Podanie oznámenia o vzniku environmentálnej škody <small>(viď. § 5 ods.1 písm.a) Zákona NR SR č. 359/2007 Z.z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd)</small>			
Pre vkladanie záznamov musíte byť prihlásený			
Druh oznámenia:	☒ Hrozba	Dátum vzniku	Dátum zistenia
	☐ Škoda		Číslo spisu
Názov oznámenia (udalosť, miesto)			
Miesto výskytu:	Štát: Slovensko	Kraj: - Vyberte Kraj -	Kraje ->
	Okres: - Vyberte Okres -	Okresy ->	
	Obec: - Vyberte Obec -	Obce ->	
		Katastre ->	
		Lokality ->	
	Súradnica WGSN (GPS)	Súradnica WGSE (GPS)	

druh oznámenia, dátum, miesto výskytu, opis udalosti, príčina, následky, oznamovateľ, kto oznámenie podáva, komu je adresované

<http://enviskody.enviroportal.sk/Oznamenie.aspx>

Informačný systém Register EŠ a BHEŠ

Evidencia prípadov environmentálnych škôd

Doposiaľ SR neeviduje žiadny prípad environmentálnej škody podľa zákona č. 359/2007 Z.z.. Pokiaľ také prípady v budúcnosti nastanú, budú na tejto stránke vždy zverejnené. V SR sú registrované prípady bezprostrednej hrozby environmentálnej škody.

Evid. číslo	Druh	Názov	Obec	Okres	
012014/BHEŠ	Bezprostredná hrozba EŠ (nie je prípad env. škody)	BHEŠ Dolné Saliby	Dolné Saliby	Galanta	Zobrazíť
022014/BHEŠ	Bezprostredná hrozba EŠ (nie je prípad env. škody)	BHEŠ Zeleneč	Zeleneč	Trnava	Zobrazíť

REGISTER ENVIRONMENTÁLNYCH ŠKÔD A BEZPROSTREDNÝCH HROZIEB

Register environmentálnych škôd obsahuje informácie o vzniknutej environmentálnej škode (EŠ) alebo jej bezprostrednej hrozbe (BHEŠ), podrobné údaje o type škody, o dátume jej vzniku a zistení, o mieste a rozsahu EŠ. Zverejňuje údaje o zodpovednom prevádzkovateľovi, ktorý environmentálnu škodu na vybraných prírodných zdrojoch (voda, pôda, NATURA) spôsobil a ktorú je povinný prostredníctvom preventívnych a nápravných opatrení zmierniť a napraviť. Sprístupňuje údaje o realizovaných opatreniach, o nákladoch vynaložených na prevenciu a nápravu EŠ, o výsledku nápravy a o súdnych konaniach vedených v súvislosti s environmentálnymi škodami.

Druh	Názov	Obec	
Bezprostredná hrozba EŠ	BHEŠ Dolné Saliby	Dolné Saliby	Zobrazíť

Operatívny príkaz

Uložiť Nový záznam Zmazať záznam Zmeň názov záznamu Zmeň typ záznamu

Bezprostredná hrozba environmentálnej škody : BHEŠ Dolné Saliby (Dolné Saliby)

Údaje o vzniku

Štát	SR	Dátum vzniku škody	3/12/2014
Kraj	Nitriansky	Dátum zistenia škody	3/12/2014
Okres	Galanta	Súradnica LAT	48.084
Obec	Dolné Saliby	Súradnica LONG	17.7963
Katastrálne územie			
Lokalita (miestny názov)			

Príčiny vzniku (§1 ods.2 a ods.3 zákona č.359/2007 Z.z. - pracovné činnosti a iné (Natura 2000))

- iná pracovná činnosť týkajúca sa poškodenia územia, druhov NATURA 2000
- prevádzka IPKZ
- činnosti s odpadmi
- cezhraničný pohyb odpadov
- vypúšťanie OV do Pv, Pz vŕd
- vypúšťanie znečisťujúcich látok alebo injektáž do vŕd
- odber a vzdúvanie vody
- preprava nebezpečného tovaru

<http://enviskody.enviroportal.sk/Register.aspx>

IS - prírodné zdroje v zóne zasiahnutia

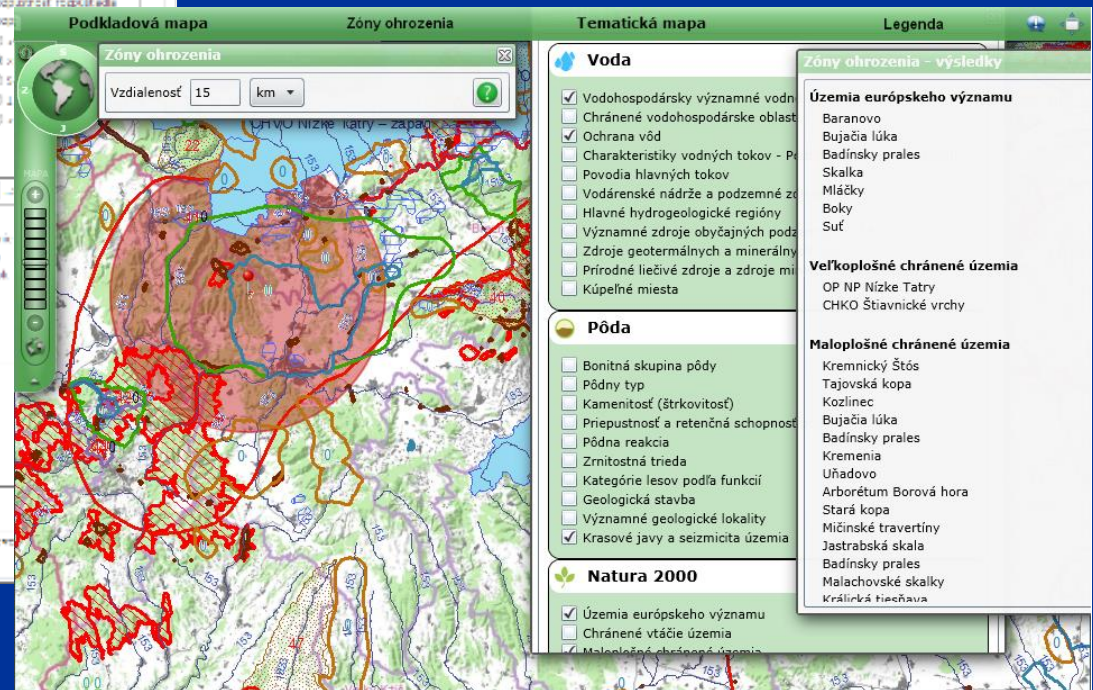
Kalkulátor na výpočet zóny zasiahnutia prostredníctvom EAI indexu online

Výpočet EAI Indexu

Identifikácia:
Názov úby: Prírodný zdroj:
Miesto výskytu (podľa čísla bodu): Špecifikácia:

Parameter Top	Parameter Top	Parameter Con	Parameter Sol
600m hĺbka (6.000 alebo 6.200)	Množstvo (tony)	Minimálna (kg)	Maximálna (vo vode/tona)
0 - 100	0 - 100	0 - 100	0 - 100
0 - 200	0 - 200	0 - 200	0 - 200
0 - 300	0 - 300	0 - 300	0 - 300
0 - 400	0 - 400	0 - 400	0 - 400
0 - 500	0 - 500	0 - 500	0 - 500
0 - 600	0 - 600	0 - 600	0 - 600
0 - 700	0 - 700	0 - 700	0 - 700
0 - 800	0 - 800	0 - 800	0 - 800
0 - 900	0 - 900	0 - 900	0 - 900
0 - 1000	0 - 1000	0 - 1000	0 - 1000

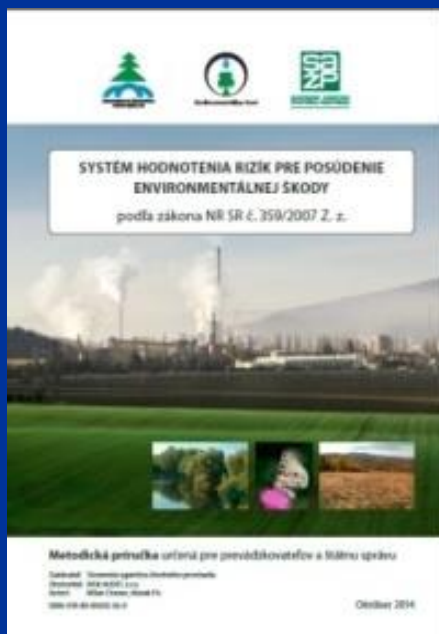
Výsledok: EAI index = Top + Con + Sol = ...

<http://enviskody.enviroportal.sk/Riziko.aspx>

<http://enviskody.enviroportal.sk/Mapa.aspx>

Metodické príručky a školenia

<https://www.enviroportal.sk/environmentalne-skody/informacne-zdroje>

Environmentálne škody - prípady

Výsledky zo zisťovania údajov v SR

- 3 prípady environmentálnej škody/hrozby boli oznámené – posudzujú sa
- 2 prípady bezprostrednej hrozby EŠ boli ukončené – podrobne v registri
- 5 - 7 preverovaných udalostí ročne - podnety z medializovaných správ a od zainteresovaných a dotknutých strán
... nezákonné zásahy do biotopov eu. významu a ničenie druhov a ich biotopov, hromadné úhyny rýb, kontaminácia vodných útvarov, nezákonné nakladanie s odpadmi ...

Zisťovanie údajov

OÚ OSŽP - úrady ŽP 72

SIŽP - ústredie a 4 inšpektoráty, OIPK

ŠOP SR - Správy CHKO a NP

Prípady v riešení

MVE Želiezovce rok 2017, 2018 – potenciálna EŠ na vode a biotopoch eu. významu
- oznámenie MVO o EŠ, prípad v procese preskúvania a hodnotenia ekologického stavu vodného útvaru a priaznivého stavu biotopov eu. významu

Prípady v riešení

Skládka Vlčie hory, Hlohovec rok 2018 – BHEŠ na pôde a potenciálna EŠ na vode, podnet od samosprávy, konanie o uložení preventívnych opatrení, prevádzkovateľ nekoná, koná štát

Prípady v riešení

Výstavba D4/R7 rok 2019 – pravdepodobná EŠ na pôde a na vode, podnet na základe medializovaných správ, preskúvanie, analýzy vôd z vrtovej a dopady

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Európska únia
Kohézny fond

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Ďakujem za pozornosť

Ing. Tatiana Horňanová, Ing. Miroslava Lacková
SAŽP, Dlhá 3, 971 01 Prievidza

tatiana.hornanova@sazp.sk miroslava.lackova@sazp.sk

enviskody@sazp.sk

www.sazp.sk

*Aktivita 5.2.1. KONFERENCIA ZNEČISTENÉ ÚZEMIA sa realizuje v rámci národného projektu
Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*